

Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 έως το 451

«Η γέννηση μιας πρωτεύουσας»

Η αυτοκρατορική πόλη. Η πόλη που σκόρπισε την ακτινοβολία της σε όλο τον κόσμο. Η Κωνσταντινούπολη. Από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της στη θέση της αρχαίας πόλης του Βυζαντίου, η Νέα Ρώμη μοιάζει να τα έχει όλα: τείχη πολύ μεγάλα για τα λιγοστά της σπίτια, μια σύγκλητο από την οποία θα προέλθει η συγκλητική τάξη, μια δημοτική Αρχή που προϋπάρχει και προετοιμάζει την αστική ανάπτυξη, έναν ιππόδρομο που μεταμορφώνει τον πληθυσμό μιας πόλης της Ανατολής: Στο βιβλίο «Η γέννηση μιας πρωτεύουσας. Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 ως το 451» που έγραψε ο Gilbert Dagron και κυκλοφόρησε από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, βλέπει κανείς πόσο δύσκολα μεταφρατεύτηκε το ρωμαϊκό

πρότυπο, πόσες φορές κινδύνευσε να απορριφθεί προτού ευδοκιμήσει, πόσες φάσεις πέρασε επί ενάμιση αιώνα μέχρι να διαμορφωθεί μια νέα κοινωνία σ' αυτή την πρώτη μεγαλόπολη του Μεσαίωνα.

Η κοινωνία αυτή είναι χριστιανική, όπως και η πόλη, και αυτό το στοιχείο τις κάνει να ξεχωρίζουν κατά τη νοοτροπία όπως και κατά την τοπογραφία μέσα σε μια επικράτεια που δεν είναι πλέον η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, χωρίς να είναι ακόμα η Βυζαντινή.

«Οι ίδιες οι ημερομηνίες που βρίσκουν τη θέση τους στον ιστορικό ιστό της βυζαντινής αυτοκρατορίας ξεπροβάλλουν μέσα στην αχλή του μύθου μόλις οι πηγές θελήσουν να κάνουν την Κωνσταντινούπολη αυτό που, υπό μια έννοια, πράγματι είναι: αρχή μιας ιστορίας.

Τότε όλα τα σημαντικά γεγονότα αυτού που ονομάζουμε ίδρυση συνοψίζονται σε μια βασιλεία, σε

μια ημερομηνία: η Κωνσταντινούπολη γεννιέται πρωτεύουσα, είναι χριστιανική, της έχουν δοθεί τα δικαιώματα και οι θεσμοί της Ρώμης. Τι άλλο συμβαίνει στις 11 Μαΐου 330 εκτός από τη συστηματοποίηση μιας τελετής για τις μελλοντικές επετείους;

Το γεγονός δεν είχε τον ιστορικό του. Τούτο ακριβώς το ακατάληπτο γεγονός είναι το θέμα της μελέτης μας.

Η πρώτη μας φροντίδα ήταν να λύσουμε τον κόμπο και να δώσουμε την πρώτη ιστορία της Κωνσταντινούπολης τη χρονική στιγμή που υπαρκτάζει η παράδοση», σημειώνει στον πρόλογο του τόμου ο Gilbert Dagron.

Στο βιβλίο μελετάται η γέννηση της πρωτεύουσας διαμέσου της εγκαθίδρυσης των θεσμών της.

